

Paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing

PARAGRAAFOMSCHRIJVING

Artikel II BBV

Lid 1 Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:

- a. De weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de provincie onderscheidenlijk de gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken;
- b. Alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiele betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.

Lid 2 De paragraaf betreffende het weerstandsvermogen bevat ten minste:

- a. Een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;
- b. Een inventarisatie van de risico's;
- c. Het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's.

Beleid gemeente Baarn

Het risicomanagement binnen de gemeente Baarn wordt uitgevoerd op basis van de nota Risicomanagement 2017 - 2022. In deze nota is vastgesteld dat de gemeente Baarn streeft naar een ratio weerstandsvermogen voor de programma's van 1,0, waarbij als toegestane bandbreedte een bovengrens geldt van 1,2 en een ondergrens van 0,8.

Financiële vertaling van de risico's

Op basis van het risicobeleid is het gewenste weerstandsvermogen bepaald door de risico's te kwantificeren naar hun maximale financiële impact maal de kans dat het risico zich voor kan doen.

Hierbij zijn alleen risico's meegenomen:

- die een maximale financiële impact hebben van € 100.000 of meer;
- waarvan de kans dat het risico zich in werkelijkheid voordoet groter is dan 10%;
- waarvan de kans maal de financiële impact minimaal € 10.000 bedraagt.

Voor de beoordeling is de onderstaande schaalindeling gehanteerd.

Risico	Omschreven als	Geschatte kans van	Rekenpercentage
Klein	Onwaarschijnlijk	0% - 20%	10%
Gemiddeld	Aannemelijk	21% - 50%	35%
Groot	Waarschijnlijk	51% - 90%	70%

De risicoanalyse vindt tweemaal per jaar plaats, waardoor deze paragraaf (begroting 2019) aansluit op de risicoanalyse van Jaarrekening 2017.

Inventarisatie weerstandscapaciteit

Het weerstandsvermogen wordt gedefinieerd als “het vermogen van de gemeente Baarn om niet-structurele financiële risico’s op te kunnen vangen teneinde zijn taken te kunnen voortzetten”. Het weerstandsvermogen bestaat uit die middelen waarover de gemeente Baarn beschikt om niet begrote kosten te dekken en die risico’s waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen of verzekeringen zijn afgesloten. Dit betreft alleen de incidentele risico’s.

Beleid gemeente Baarn

Voor de vaststelling van het weerstandsvermogen neemt de gemeente Baarn de algemene reserve als uitgangspunt. De onbenutte belastingcapaciteit en de posten onvoorzien worden niet meegenomen in de berekening. Deze laatste vormen een additionele reserve om mogelijke structurele risico’s op te vangen binnen de begroting, wanneer dit nodig blijkt.

Risico-inventarisatie

Ten opzichte van de risicoanalyse in de Jaarrekening 2017, is de gewenste weerstandscapaciteit afgenomen van € 7,2 miljoen naar € 5,5 miljoen. De afname is voornamelijk veroorzaakt door het door de gemeenteraad beschikbaar gestelde krediet voor de verplaatsing van het gasontvangstation naar de overzijde van de Drakenburgerweg. In de Jaarrekening 2017 waren de kosten voor de verplaatsing nog als geheel risico opgenomen. Aan het verstrekte krediet kleefte nog een onzekerheidsmarge van 25%. Deze onzekerheidsmarge (25% van € 1.600.000) is als risico opgenomen (specifieke aansprakelijkheid 4).

Door de vervanging van de nationale privacywetgeving door de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) ontstaan nieuwe risico’s voor de gemeente.

In de onderstaande tabellen worden de mutaties ten opzichte van de Jaarrekening 2017 weergegeven:

Mutatie	Aantal	Bedrag
Ongewijzigd	13	0
Vermeerdering	1	297.000
Vermindering	12	-/- 2.788.901
Nieuw	1	756.000
Mutatie (per saldo afname risico)		-/- 1.735.901

Bedragen x€ 1,-

In de volgende tabel zijn de vier soorten risico’s weergegeven en als volgt samengevat:

Risico	Benodigde capaciteit	
	Juli 2018	December 2017
Bedrijfsrisico’s	1.354	376
Eigendomsrisico’s	1.527	1.825
Beleidsrisico’s	1.532	1.960
Aansprakelijkheidsrisico’s	1.057	3.045
Totaal	5.470	7.206

Bedragen x € 1.000,-

Risiko's		Maximum	Kans	I/S	Benodigde capaciteit		Toe- of
					Begroting '19	Rekening '17	afname
I Bedrijfsrisico's							
1	Handhaving	100.000	Klein	S	10.000	10.000	Ongewijzigd
2	Informatiebeheer	250.000	Klein	S	25.000	25.000	Ongewijzigd
3	Niet voldoen aan wet en regelgeving	0	Geen	S	0	75.000	Afname
4	Niet voldoen aan AVG, categorie 1	2.160.000	Gemiddeld	S	756.000	0	Nieuw
5	Niet voldoen aan AVG, categorie 2	1.080.000	Gemiddeld	S	378.000	81.000	Toename
6	Informatiebeheer Cybercrime	100.000	Klein	S	10.000	10.000	Ongewijzigd
7	Gemeenschappelijke regeling RID (ICT)	500.000	Gemiddeld	I	175.000	175.000	Ongewijzigd
		4.190.000			1.354.000	376.000	
2 Eigendomsrisico's							
1	Project Scholen & Werf - renterisico	681.969	Geen	I	0	238.689	Afname
2	Project Scholen & Werf - meerwerk	600.000	Geen	I	0	60.000	Afname
3	Onderhoud De Trits	500.000	Groot	I	350.000	350.000	Ongewijzigd
4	Overeenkomst Ericastraat (2010)	100.000	Groot	I	70.000	70.000	Ongewijzigd
5	Onderhoud niet-strategisch vastgoed	562.000	Gemiddeld	I	196.700	196.700	Ongewijzigd
6	Project Laanplein – pand garage Kooij	1.300.000	Groot	I	910.000	910.000	Ongewijzigd
		3.743.969			1.526.700	1.825.389	
3 Beleidsrisico's							
1	Wettelijke gemeentetaak Wmo HV	800.000	Groot	S	560.000	717.500	Afname
2	Wettelijke taak AWBZ Begeleiding	0	Geen	S	0	210.000	Afname
3	Gemeenschappelijke regeling W&I BBS	400.000	Gemiddeld	S	140.000	140.000	Ongewijzigd
4	Gemeenschappelijke regeling RWA Amfors	1.800.000	Gemiddeld	S	630.000	630.000	Ongewijzigd
5	Wettelijke taak Jeugdzorg	540.000	Gemiddeld	S	189.000	189.000	Ongewijzigd
6	Niet voldoen aan wet en regelgeving (sis, VVE)	134.000	Klein	S	13.400	13.400	Ongewijzigd
7	Gemeenschappelijke regeling GGDrU	0	Geen	S	0	25.000	Afname
8	Wettelijke taak Wajong	0	Geen	S	0	10.000	Afname
9	Implementatie kosten decentralisatie	250.000	Geen	I	0	25.000	Afname
		3.924.000			1.532.400	1.959.900	
4 Aansprakelijkheidsrisico's							
1	Gewaarborgde geldleningen WSW	2.187.109	Klein	I	218.711	530.465	Afname
2	Garantievermogen - overige	1.109.423	Klein	I	110.942	229.400	Afname
3	Specifieke aansprakelijkheid 3	3.600.000	Klein	I	360.000	360.000	Ongewijzigd
4	Specifieke aansprakelijkheid 4	400.000	Groot	I	280.000	1.750.000	Afname
5	Specifieke aansprakelijkheid 5	250.000	Gemiddeld	I	87.500	175.000	Afname
		7.546.532			1.057.153	3.044.865	
Totaal gewenste weerstandscapaciteit		19.404.501			5.470.253	7.206.154	

Bedrijfsrisico's

1. De gemeente handhaaft de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht. Deze wet combineert een aantal vergunningen en algemene regels op het gebied van de ruimtelijke ordening, veiligheid en milieu. De gemeente voert deze taken in medebewind uit. De uitvoering van deze taken kan leiden tot directe schade of aansprakelijkheid. De maximale financiële schade als dit risico zich voordoet wordt geschat op € 100.000. De kans dat dit risico zich voordoet is klein.
2. Bij Informatiebeheer kunnen (applicatieve) incidenten plaatsvinden met (grote) impact op bedrijfsvoering/dienstverlening. Ook bestaat het risico op onvolkomenheden met betrekking tot (nieuwe) regelgeving waarvoor maatregelen getroffen moeten worden. Het risico dat dit soort incidenten zich voordoet wordt klein geschat.
3. Het risico dat de gemeente niet voldoet aan wet- en regelgeving is opgenomen in de sub-paragraaf "beleidsrisico's".

AGV; Op 25 mei 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) ingegaan. Deze verordening vervangt de oude privacywet 'bescherming persoonsgegevens'. De AVG heeft twee categorieën overtredingen geïntroduceerd: AVG-1 en AVG-2.

4. AVG-1; wanneer de verwerkingsverantwoordelijke een overtreding begaat van de meer fundamentele verplichtingen uit de AVG kan deze worden bestraft met een boete van de hoogste categorie. Bij deze categorie hoort bijvoorbeeld schenden van rechten van betrokkene zoals recht van inzage, recht op gegevenswissing en recht op dataportabiliteit. Bij deze overtredingen hoort een geldboete van maximaal € 20.000.000 of 4% van de omzet. Een geldboete van € 20.000.000 is voor de gemeente niet reëel en daarom is 4% van de totale begroting als uitgangspunt genomen voor het bepalen van de maximale financiële impact. Dit risico wordt op 'gemiddeld' geschat.
5. AVG-2; Overtredingen die niet onder categorie AVG-1 vallen kunnen beboet worden met een geldboete van maximaal € 10.000.000 of 2% van de omzet. Het gaat hier bijvoorbeeld om het niet melden van datalekken of het niet of onvoldoende treffen van beveiligingsmaatregelen. Ook hier is een geldboete van € 10.000.000 niet reëel. 2% van de totale begroting is als uitgangspunt genomen voor de maximale financiële impact. Dit risico wordt op 'gemiddeld' geschat.
6. Informatiebeveiliging/Cybercrime; Bij de informatiebeveiliging bestaat het risico op datalekken of cybercrime of cyberaanvallen (ddos, ransomware, phishing, malware, etc.). De kans dat dit risico zich voordoet is klein.
7. Gemeenschappelijke regeling RID; bij deze gemeenschappelijke regeling kunnen (infrastructurele) incidenten plaatsvinden. Het risico dat dit soort incidenten zich voordoet wordt op 'gemiddeld' geschat.

Eigendomsrisico's

De eigendomsrisico's wijzigingen naar aanleiding van nieuwe informatie en gewijzigde inzichten.

1. Bij de projecten Scholen & Werf bestond een renterisico wanneer de verkoop van de grond meer tijd vergt dan gepland. De grond is verkocht en er bestaat geen risico meer.
2. Voorzichtigheidshalve was voor de projecten Scholen & Werf een risico voor kostenoverschrijding van € 300.000 geraamd. Het bouwproject is afgerond zonder kostenoverschrijding, de school is inmiddels in gebruik genomen. Afrekening moet nog plaatsvinden. Het risico is nihil.
3. In het meerjarenonderhoudsplan van het zwembad De Trits is het buitenonderhoud opgenomen. De renovatie van de binnenkant van het zwembad is niet opgenomen in dat plan en zal waarschijnlijk in 2019 plaats vinden. Het betreft de renovatie van de glijbaan, het wellness-gedeelte en de vervanging van de tegels in het bad zelf. Gedurende de renovatie is het zwembad gesloten. Het risico dat de renovatiekosten hoger uitvallen dan de in het meerjarenplan is opgenomen is groot.
4. Er bestaat onzekerheid over de afwikkeling fase twee van de verkoopoverkomst van de Ericastraat. Deze is nog niet volledig afgewikkeld. De risicosom is naar aanleiding van nieuwe prijsindicatie verlaagd en voor het verschil met de boekwaarde is de risicoclassificatie verhoogd.
5. Naar aanleiding van het onderzoek naar niet-strategisch vastgoed zijn de onderhoudskosten voor het niet-strategisch vastgoed niet opgenomen in de onderhoudsvoorziening. Hierdoor is ook geen budget opgenomen in de meerjarenbegroting. Wanneer de betreffende objecten niet tijdig worden afgestoten, kunnen alsnog onderhoudskosten ontstaan. Hiervoor is deze risicoreserve ingesteld. Het risicobedrag is gemiddeld.
6. Ter afwikkeling van het project Laanplein wordt het pand Garage Kooij op basis van contractuele afspraken afgestoten. Er bestaat onzekerheid over een kostendekkende verkoopopbrengst. Dit risico blijft ongewijzigd 'Groot' en verwachte verkoopopbrengst is in lijn met de schattingen in de Jaarrekening 2017.

Beleidsrisico's

1. Wettelijke gemeentetaak Wmo HV

Een Algemene Maatregel van Bestuur “Reële kostprijs thuisondersteuning” is van kracht geworden met ingang van 1 juli 2017. Dit betekent dat als gevolg van een nieuwe cao, de tarieven voor huishoudelijke hulp zijn herzien. Per 1 juli 2019 worden de tarieven opnieuw aangepast aan de nieuwe bedragen uit de cao. De komende jaren zet deze prijsontwikkeling verder door.

Met de invoering van een abonnementstarief voor de eigen bijdrage voor Wmo-voorzieningen, ontstaat het risico is dat meer mensen gebruik gaan maken van de Wmo-voorzieningen, omdat de eigen bijdrage voor mensen met een hoger inkomen aanzienlijk daalt. Hierdoor verwachten wij een extra stijging van de kosten voor de Wmo-voorzieningen. Compensatie vanuit het Rijk is onzeker.

2. Wettelijke gemeentetaak AWBZ Begeleiding

De regeling ‘Individuele- en groepsbegeleiding’ is van de AWBZ naar de Wmo gegaan. Hiermee is gemeente Baarn verantwoordelijk voor de dagbesteding, maar ook de begeleiding bij werk, dagelijkse en financiële structuur. Gemeenten hebben een ruime beleidsvrijheid voor nieuwe cliënten. De aanspraak voor nieuwe cliënten is vervallen per 2015. Huidige cliënten behielden hun rechten en dat brengt extra kosten met zich mee. Deze kosten zijn in de begroting 2019 meegenomen, waardoor het risico komt te vervallen.

3. Gemeenschappelijke regeling BBS (W&I)

Op basis van het deels eigen beleid van de gemeente Baarn vertonen de uitgaven en inkomsten de laatste jaren een stabiel beeld. Het budget voor de Wwb, inclusief de verplichte 7,5% eigen bijdrage, is vooralsnog voldoende gebleken. Voor de komende jaren wordt echter rekening gehouden met een toename door de beperking van het aantal SW'ers (mensen werkzaam in de sociale werkvoorziening) en Wajongers die op de bijstand zijn aangewezen. Per eind 2017 kent Baarn 386 personen die een bijstandsuitkering ontvangen, 27 mensen met een IAOW-uitkering en 4 mensen met een IOAZ-uitkering. Het financiële volume ligt rond € 5,3 miljoen per jaar. De risicoreserve is gebaseerd op het meerdere boven de verplichte eigen bijdrage van 7,5% voor de gemeente.

4. Gemeenschappelijke regeling RWA/Amfors

De Participatiewet heeft ook zijn invloed op de SW-bedrijven. Het aantal cliënten neemt geleidelijk af. Hiervoor zal in de komende jaren het bedrijf steeds worden omgevormd. Op de lange termijn bestaat het risico tot opheffing van het SW-bedrijf. Het risicobedrag is gebaseerd op de indicatieve ontmantelingskosten, de te verwachten frictiekosten (werknemersrechten; 38 fte eind 2017) en het saldo vreemd vermogen minus bezit. Bij de verdeling van deze kosten wordt uitgegaan van het eigendomsaandeel van de gemeenten, zijnde 9% voor de gemeente Baarn.

5. Wettelijke taak Jeugdzorg

Sinds de overheveling van de Jeugdzorg zijn gemeenten verantwoordelijk voor de intramurale, maar ook voor de extramurale zorg. De intramurale zorg is een kostbare vorm van zorg en heeft een groot financieel risico in zich. Deze kosten worden sinds 2015 binnen de regio verevend. Ook in 2019 blijft waarschijnlijk sprake van een vorm van regionale risicoverevening. Doordat in Baarn het gebruik van de jeugdzorg lager ligt dan in omliggende gemeenten bestaat dus het financiële risico dat een bedrag moet worden betaald voor de verevening van deze kosten. De doorverwijzing door de huisartsen, jeugdartsen en medisch specialisten kan ook een risico in zich hebben, omdat de gemeente hier weinig invloed op heeft terwijl zij wel verantwoordelijk is voor deze uitgaven. Dit laatste is lastig in te schatten, waardoor het risicobedrag vooralsnog wordt uitgegaan van drie incidentele uithuisplaatsingen. De kans is gemiddeld, gebaseerd op ervaringscijfers tot nu toe.

6. Niet voldoen aan de wet- en regelgeving (Sisa)

Vanaf 2014 dienen de gemeenten de jaarrekening vóór 15 juli via singel information, singel audit (Sisa) bij CBS in te dienen. Wanneer de informatie niet tijdig of niet volledig is bevonden, riskeert de gemeente een boete van ca. € 134.000. Het risico dat de gemeente Baarn deze informatie niet op tijd of niet volledig verstrekt is klein.

Voor de gemeenschappelijke regeling GGDrU, de wettelijke taak Wajong en de implementatie kosten decentralisatie sociaal domein (punten 7, 8 en 9) geldt of het traject is afgerond of het risico is zeer klein en heeft nauwelijks financiële impact.

Aansprakelijkheidsrisico's

De aansprakelijkheden worden opgenomen in de risicoreserve wanneer vrij grote onzekerheid bestaat over de hoogte van de bedragen en over het daadwerkelijk aansprakelijk zijn. In het geval hierover wel voldoende zekerheid ontstaat, zal een voorziening worden getroffen ten laste van het resultaat van het betreffende boekjaar. In deze paragraaf is onderscheid gemaakt tussen twee soorten aansprakelijkheidsrisico's. Aansprakelijkheidsrisico's als gevolg van garantstelling voor derden bij het opnemen van leningen (1 en 2) en aansprakelijkheidsrisico als gevolg van onrechtmatige handeling of nalatigheid (3 tot en met 5).

1. Voor diverse partijen staat de gemeente borg voor de opgenomen leningen door die partijen. Het gaat om de woningbouwcorporatie Eemland Wonen en een aantal sportclubs. Woningbouwcorporaties die leningen aangaan voor bouwprojecten krijgen in de regel een borgstelling door het Waarborgfonds Sociale Woningbouw. Woningbouwcorporaties Eemland Wonen heeft een aantal leningen geherfinancierd en daarvoor bij de gemeente borgstelling toegekend gekregen. Ultimo 2017 gaat het om € 2.187.019. Gelet op de kredietwaardigheid van de corporatie is het risico klein.
2. De gemeente staat ook borg voor de opgenomen leningen voor diverse stichtingen, verenigingen of sportclubs. Hier gaat om een borgstelling van in totaal € 1.109.423. Ook hier is het risico klein. Voor sportclubs wordt alleen borg verstrekt indien de stichting Waarborgfonds Sport met goed gevolg een financieel onderzoek heeft uitgevoerd bij de sportclubs.
3. Gemeente Baarn is medio 2014 aansprakelijk gesteld inzake de planontwikkeling op en rondom het parkeerterrein Laanstraat. De gemeente ontkent deze aansprakelijkheid. Het risico wordt voornamelijk ingeschat als 'klein'. In 2015 is de positie van de gemeente voorgelegd voor een second opinion. De uitkomst van deze second opinion versterkt de gemeente in het handhaven van de huidige positie.
4. De gemeenteraad heeft eind 2017 besloten het gasontvangststation aan de Drakenburgerweg 25a te verplaatsen naar de overzijde van de Drakenburgerweg. Hiervoor is een krediet beschikbaar gesteld van € 1,6 miljoen, met een marge van 25%. Het risico dat deze marge wordt ingezet is groot.
5. De provincie Utrecht heeft als opdrachtgever een openbare aanbesteding gedaan voor het uitdiepen van de rivier de Eem. Aan de hand van de aanbesteding heeft gunning plaatsgevonden aan een marktpartij. De marktpartij heeft conform de voorschriften een vergunning bij de gemeente aangevraagd voor de aanleg van een baggerdepot. Voor het storten van de bagger heeft deze marktpartij een melding gedaan bij het Servicebureau Gemeenten (SB|G), thans RUD-Utrecht, welke melding vervolgens is geaccepteerd. Omdat, bij nader inzien, geen sprake is van een 'naast gelegen perceel' heeft dit als consequentie dat de vervuilde bagger verwijderd moet worden. Een handhavingstraject heeft er toe geleid dat de marktpartij de bagger in zijn geheel heeft verwijderd. De marktpartij heeft de gemeente aansprakelijk gesteld voor de door haar te lijden schade voor het ten onrechte accepteren van de melding. De gemeente heeft deze aansprakelijkstelling afgewezen.

In 2018 heeft de marktpartij de gemeente opgeroepen voor een rechtszaak. Deze procedure loopt en de gemeente voert verweer. De claim is € 1.500.000. De gemeente is verzekerd tot een bedrag van € 1.250.000. Het niet verzekerde risico wordt geschat op € 250.000. Het risico wordt ingeschat op gemiddeld.

De kans om vanuit de gemeente Geologistiek BV en Schilder BV met succes aansprakelijk te stellen voor schade aan het wegdek door het vervoer van de baggerspecie is bijzonder klein. Het is juridisch vrijwel onmogelijk aan te tonen en te bewijzen welke schade door deze bedrijven veroorzaakt is aan een wegdek dat al slecht was. Op grond van een kosten-baten analyse loont het niet een juridische procedure tegen deze bedrijven in gang te zetten.

Algemene risicoreserve

De risicoreserve is een onderdeel van de algemene reserve. De algemene reserve moet hoog genoeg zijn om alle incidentele risico's te kunnen opvangen.

Benodigde weerstandcapaciteit

Het weerstandvermogen is het verhoudingsgetal tussen de beschikbare weerstandcapaciteit en het benodigde weerstandscapaciteit. De beschikbare weerstandscapaciteit betreft de algemene reserve. De totale omvang van de risico's per juni 2018 bedraagt € 19,4 miljoen (ultimo 2017; € 25,7 miljoen). Wanneer de maximale financiële impact maal de kans wordt berekend, ontstaat een benodigde weerstandscapaciteit van € 5,5 miljoen (ultimo 2017 € 7,2 miljoen) om de incidentele risico's op te vangen.

Peildatum	Bruto risico	Benodigde weerstandscapaciteit	Beschikbare weerstandscapaciteit	Weerstandvermogen
Ultimo 2015	26.192	8.106	11.164	1,49
Ultimo 2016	26.559	8.804	16.354	1,86
Ultimo 2017	25.727	7.206	15.811	2,19
Juni 2018	19.405	5.470	13.480	2,46

Bedragen x € 1.000,-

Het weerstandvermogen komt in juni 2018 uit op 2,5. In dit verhoudingsgetal wordt het huidige risicoprofiel afgezet tegen de weerstandscapaciteit die de gemeente Baarn binnen de huidige meerjarenbegroting kan aanwenden. Deze ratio geeft aan dat de reservepositie sterk is.

Het weerstandvermogen voldoet aan de minimumeis uit de nota Risicomanagement 2017 - 2022 van 0,8. De gemeente streeft echter een ratio van minimaal 1,0 na. Hier wordt ruim aan voldaan.

Financiële kengetallen

Sinds 2015 kent het BBV de bepaling dat gemeenten in hun jaarstukken (begroting en jaarrekening) een set van zes verplichte financiële kengetallen moet opnemen in de paragraaf "Weerstandvermogen en Risicobeheersing". Deze zijn bestemd voor interne en externe benchmarking van de financiële positie. Het betreft de:

1. Netto schuldquote (leningen O/G);
2. Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen (leningen O/G minus leningen U/G);
3. Solvabiliteit;
4. Grondexploitatie;
5. Structurele exploitatieruimte;
6. Woonlasten tov landelijk gemiddelde voorgaand jaar.

Financiële kengetallen	Jaarrekening	Begroting	Begroting	Meerjarenperspectief		
	2017	prim 2018	2019	2020	2021	2022
Netto schuldquote	31,7%	29,4%	63,5%	64,2%	63,2%	53,2%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte geldleningen	31,9%	29,4%	63,6%	64,2%	63,2%	53,2%
Solvabiliteit	44,8%	39,4%	33,4%	34,0%	33,9%	33,3%
Grondexploitatie	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Structurele exploitatieruimte	-1,8%	-0,8%	-0,3%	0,3%	0,1%	0,3%
Woonlasten t.o.v. gemiddelde jaar er voor	1,12	1,12	1,13	n.n.b.	n.n.b.	n.n.b.

Bedragen x € 1.000,-

Toelichting op de kengetallen

Netto schuldquote

Dit is de verhouding van de langlopende lening over het begrotingstotaal. Deze schuldquote neemt af. Dat komt omdat de langlopende lening O/G langzamerhand afgelost wordt en het begrotingsvolume toeneemt. Nieuwe langlopende leningen O/G worden vooralsnog niet opgenomen. Indien voor grote investeringen wel langlopende leningen worden aangetrokken zal dat een nadelig effect hebben op de schuldquote maar een positief effect op het financieringssaldo.

In 2017 is een langlopende lening van € 6.000.000 afgelost waardoor het kengetal is afgenomen.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen

Dit is bovenstaand kengetal gecorrigeerd voor de uitgezette leningen (sportclubs). Deze zijn echter zo gering van omvang dat het effect verwaarloosbaar is.

Solvabiliteit

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente. De mate van weerbaarheid geeft in combinatie met de andere kengetallen een indicatie over de financiële positie van een gemeente. In relatie tot de netto schuldquote is sprake van een gunstige ontwikkeling van de solvabiliteit ten opzichte van de begroting.

Grondexploitatie;

Het kengetal grondexploitatie geeft aan hoe groot de grondpositie (de waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. Vooralsnog is sprake van een relatief laag aandeel van de boekwaarde grondexploitaties in het totaal van de baten van de gemeenten. Overigens zegt dit kengetal niets over de looptijd, courantheid en risico's van de betreffende grondexploitaties.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder de rente en aflossing van een lening) te dekken.

De vrije exploitatieruimte is een maat voor de flexibiliteit van de begroting. Het geeft aan of op onverwachte gebeurtenissen gereageerd kan worden (met financieel effect) zonder dat andere exploitatieposten in de knel komen. Landelijk ligt dit kengetal op gemiddeld 2%. De structurele exploitatieruimte in Baarn (-0.3% in 2018 naar 0.3% in 2021) ligt onder het landelijk gemiddelde.

Woonlasten tov landelijk gemiddelde voorgaand jaar

De belastingcapaciteit is de ruimte waarmee de belastingen zonder probleem verhoogd kunnen worden. Om deze ruimte weer te kunnen geven is een ijkpunt nodig; in dit geval landelijk gemiddelde tarieven.

Voor de gemeenten wordt de belastingcapaciteit gerelateerd aan de hoogte van de gemiddelde woonlasten (OZB, rioolheffing en reinigingsheffing). De mate waarin een tegenvaller kan worden bijgestuurd, wordt ook wel de wendbaarheid van de begroting genoemd. Wanneer een gemeente te maken heeft met een hoge schuld en de structurele lasten hoger zijn dan de structurele baten en de woonlasten al relatief hoog zijn, dan is er minder ruimte om te kunnen bijsturen.